

בג"ץ 7132/23

בג"ץ 7184/23

קבוע לדיון: 2.9.25

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

האגודה לזכויות האזרח בישראל
ע"י ב"כ עוה"ד הגר שחטר ואח'

העותרת בבג"ץ 7132/23

עמותת "באמונתו יחיה" ואח'

על ידי ב"כ עוה"ד נדב גדליהו ואח'
רח' הרב קוק 8/53 ירושלים 9422608
טלפון: 02-5020565; פקס: 02-5000462
דוא"ל: office@ndv-law.co.il

העותרת בבג"ץ 7184/23

נגד

1. השר לביטחון לאומי
2. נציבת בתי הסוהר
3. מפכ"ל משטרת ישראל
4. פרקליט המדינה
5. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבים בבג"ץ 7132/23

1. מפקד תחנת משטרה לב הבירה
2. מפכ"ל משטרת ישראל
3. השר לביטחון לאומי

כולם ע"י מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 02-6466588, פקס: 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 7184/23

הודעת עדכון קצרה מטעם המשיבים

1. בהמשך לבקשה המוסכמת מטעם המשיבים לעדכן בהתפתחויות הרלוונטיות לענייננו, ולקראת הדיון בהתנגדות לעשיית הצו על תנאי למוחלט בעתירות שבכותרת, הקבוע ליום 2.9.25, מוגשת בזאת הודעת עדכון מטעם המשיבים, כדלקמן.

2. כזכור, עניינן של העתירות שבכותרת, בטענות להחזקת עצורים והלנתם בתאי שהייה בתחנות משטרה, ובתנאי ההחזקה וההלנה בתאי המעצר המוכרזים שבתחנות המשטרה. ביום 8.7.24 התקיים דיון בעתירות, ובתום הדיון, הוציא מלפניו בית המשפט הנכבד צו-על-תנאי תחום המופנה כלפי המשיבים ומורה להם כדלקמן:

"רשמנו לפנינו את הצהרת המדינה, ובכלל זה את הבהרה כי אכן מתאפשרת לבקשת עצורים הכנסת מזון בכשרות מהדרין, כמו גם הכנסת תפילין וטלית, בכפוף להוראות נוהל הטיפול בכלואים.
ניתן בזה צו על תנאי המורה למשיבים להתייצב וליתן טעם:

1. מדוע לא תופסק החזקת עצורים והלנתם בתחנות משטרה בהן לא ניתן לספק לעצורים את מלוא זכויותיהם לפי החוק.

2. מדוע לא תפעל המשטרה להתאמת תנאי החזקה וההלנה בתאי המעצר המוכרזים בתחנות המשטרה לדרישות החוק, ככל שהדבר טרם נעשה.
3. מדוע מספר מקומות המעצר הפנויים לא יילקח בחשבון על ידי גורמי האכיפה כשיקול נוסף בקביעת היקף המעצרים?"

3. ביום 20.2.25 הוגש כתב התשובה מטעם המשיבים. בכתב התשובה שבו והדגישו המשיבים, כי אין כל מחלוקת משפטית בינם לבין העותרים בדבר החובה להחזיק עצורים באופן המאפשר קיום מלוא זכויותיהם בהתאם לדין.

אשר לראש הראשון של הצו-על-תנאי, המשיבים ציינו כי הגורמים הרלוונטיים פעלו ופועלים כל העת על מנת למנוע את התופעה של הלנת העצורים בתחנות המשטרה שלא בהתאם להוראות הדין. בתוך כך, ננקטו פעולות שונות – אשר פורטו בהרחבה בכתב התשובה – שמטרתן לתת מענה רוחבי ומענה פרטני לתופעה. צוין, כי מאמצים אלו הביאו לירידה עקבית ומשמעותית בכמות העצורים המולנים בתאי המתנה בתחנות משטרה, כך שבמהלך ארבעת החודשים אוקטובר-ינואר 2025 הולנו שני עצורים בלבד בתא המתנה.

עוד הודגש, כי צמצומה של התופעה עד כדי היעלמותה כמעט לחלוטין ברבעון האחרון של השנה מלמדת על אפקטיביות פעולות המשיבים בנושא, שכן במהלך אותה תקופה נרשמה עלייה משמעותית ומתמדת בהיקף הכלואים המוחזקים במשמורת שירות בתי הסוהר, שרק העצימה את האתגר הרובץ לפתחם של המשיבים ביחס לראש הראשון של הצו-על-תנאי. בתוך כך, הופנו משאבים לטובת שיפור התשתיות ונוספו מספר תאי מעצר בתחנות המשטרה ברחבי הארץ (כאשר כל תא מכיל ארבע מיטות), ובפרט במחוז ירושלים שהציג את הפערים המשמעותיים ביותר אל מול הצורך. בנוסף, הוכנו תוכניות לבנייתם של תאי מעצר נוספים בטווח הזמן הקרוב והבינוני; הוכן מתווה לויסות והעברת עצורים בין תחנות משטרה בתוך המחוזות, ואף בין מחוזות שכנים, במקרה של היצע מוגבל של תאי מעצר בזמן נתון. עוד צוין בהקשר זה, כי הפיקוד הבכיר של אגף המבצעים במשטרה מקבל דיווח יומי מפורט על אודות סטטוס הלנות העצורים בתחנות המשטרה, וכי בנוסף, ננקטו פעולות יזומות בתחום ההדרכה והביקורת, חודדו נהלים ברמה הפיקודית, הוטמעו הפקודות הרלוונטיות במסגרות ההדרכתיות השונות, וכן בוצעו ומבוצעות באופן שוטף ביקורות בתחנות משטרה לבחינה, בין היתר, של ידע השוטרים והימצאות הפקודות המתאימות.

4. בהתייחס לראש השני של הצו-על-תנאי הנוגע לתנאי החזקת העצורים בתאי המעצר המוכרזים כדין, צוין בכתב התשובה כי תאי מעצר אלו עומדים בדרישות הדין הקבועות בחוק ובתקנות, וכי לשם כך מבוצעות ביקורות שוטפות בתאי המעצר המוכרזים על-ידי ראש תחום כליאה במשטרת ישראל.

5. לבסוף, ובאשר לראש השלישי של הצו-על-תנאי, טענו המשיבים כי אין לכרוך בין השיקולים הנשקלים בעת מעצרו של אדם או בעת מתן הוראה על הארכת מעצרו, לבין הפערים התשתיתיים שהביאו למחסור בתאי מעצר מוכרזים ולהלנה של עצורים בתאי המתנה בתחנות משטרה שלא הותאמו לכך בהתאם לדין.

6. בהמשך הוגשו על-ידי העותרים בקשות למתן פרטים נוספים, ואלו נענו על-ידי המשיבים במענים שאף הם הוגשו לבית המשפט הנכבד. אשר לבקשה מטעם העותרים בבג"ץ 7184/23 לדרוש מתן מענים נוספים, זו הועברה להכרעת רשות בית המשפט הנכבד.

7. מכאן להודעת העדכון דנן.

8. המשיבים יבקשו לעדכן, תחילה, כי החל מחודש פברואר 2025, מתנהל במחוז מרכז בשירות בתי הסוהר, פיילוט קליטת עצורים, הממסד את יכולת ניהול העצורים הפנימית, במטרה לפנות מקומות מעצר בשירות בתי הסוהר. במסגרת הפיילוט, חוליית כליאה במשטרת ישראל, הוסמכה לנהל את ויסות ותיעדוף קליטת העצורים המשטריים במחוזות תל-אביב, מרכז, ירושלים ושי"י, באופן עצמי ובהתאם למקומות הכליאה שניתנו משב"ס. בכך, מתאפשר למשטרה להעביר את העצורים הנקלטים, למקומות מעצר פנויים בשירות בתי הסוהר, בראייה חוצת-מחוזות.

לצד האמור, המשיבים יבקשו לעדכן, כי במהלך הרבעון הראשון של שנת 2025, נרשמה עלייה מסוימת, שעיקרה במחוז ירושלים, בהיקף העצורים אשר הולנו בתאי שהייה בתחנות משטרה, ביחס לחודשים האחרונים של שנת 2024. להלן טבלת הלנות עצורים בתחנות משטרה ביחס, מעודכנת לחודש יולי 2025, הכוללת בחלקה השני (בעמוד הבא) פירוט הלנות בתאי שהייה.

סה"כ הלנות בתחנות המשטרה –

מחוז	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי	סה"כ
מחוז חוף	547	487	579	36	58	37	17	1761
מחוז צפון	412	346	291	14	21	23	8	1115
מחוז מרכז	155	161	318	223	248	169	568	1842
מחוז ת"א	116	210	271	157	132	158	386	1430
מחוז י-ם	31	47	44	31	35	9	40	237
מחוז שי	12	5	70	24	21	13	62	207
מחוז דרום	263	262	200	71	8	12	19	835
סה"כ	1536	1518	1773	556	523	421	1100	7427

סה"כ הלנות בתאי המתנה (מתוך סה"כ הלנות העצורים) –

מחוז	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי	סה"כ
מחוז חוף	0	0	0	0	0	0	0	0
מחוז צפון	0	0	0	0	0	0	0	0
מחוז מרכז	0	0	2	0	0	0	0	2
מחוז ת"א	0	0	0	1	1	0	0	2
מחוז י-ם	1	6	6	5	2	0	9	29
מחוז שי	0	0	0	0	0	0	0	0
מחוז דרום	0	0	0	2	0	0	0	2
סה"כ	1	6	8	8	3	0	9	35

9. יוער, כי מעיון בנתונים ניתן להיווכח כי במחוז ירושלים בפרט, התעוררה סוגיה נקודתית שהביאה לעלייה מסוימת בהלנת העצורים במחוז זה. כך, מתוך 35 עצורים שהולנו בתאי שהייה בתחנות המשטרה מאז תחילת השנה, 29 מההלנות היו במחוז ירושלים. בעקבות סוגיה נקודתית זו במחוז האמור, הפיץ ראש אגף המבצעים במשטרה, חידוד מטעמו בדבר איסור הלנת עצורים בתאי המתנה, לכל קציני האג"מ המחוזיים בכדי למנוע את התחדשות התופעה בכלל תחנות המשטרה.

10. במקביל, ובעקבות הנתונים העדכניים, הובא הנושא בפני מפכ"ל המשטרה, אשר מודע להליכים בעתירה, לרבות סוגיית ההלנות בתאי ההמתנה במחוז ירושלים ופועל למניעת הישנות המקרים.

11. לבסוף, המשיבים יבקשו לשוב ולציין, כי המאמץ למנוע את תופעת ההלנות בתאי שהייה, הוא מאמץ מתמשך, שכולל שילוב זרועות של גופים שונים ושל גורמים רבים במשטרת ישראל. מאמצים אלו, עליהם עמדו המשיבים בהרחבה במסגרת כתב התשובה, הביאו – על פני השנתיים האחרונות – לצמצום משמעותי של התופעה הזו, אשר אין חולק בדבר הצורך במניעתה. ככל שמתעוררות מעת לעת חריגות נקודתיות ופרטניות, בטרם השיגו המאמצים האמורים את ייעודם במלואו, הרי שאין בכך כדי להצדיק את הסעדים שהוזכרו בצו על-תנאי שהוציא מלפניו בית המשפט הנכבד, ומקומן של הטענות בעניין זה לעלות במסגרת עתירות פרטניות.

12. העובדות המפורטות בהודעת העדכון מטעם המשיבים, ייתמכו בתצהיריהם של ראש תחום כליאה במשטרת ישראל, רפ"ק נטע שטרנפלד, ועוזר המפכ"ל, נצ"מ ארז קעטבי, אשר קראו ואישרו את נכונותן, כל אחד לפי חלקו, ותצהיריהם יוגשו במהלך יום ראשון, 31.8.25.

י' יז/ט"ו
רן רוזנברג, עו"ד

סגן מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

היום, ה' באלול תשפ"ה
29 באוגוסט 2025